

Technische nota met betrekking tot de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen)

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) heeft met de norm van 21 juni 2018 de internationale controlestandaarden (International Standards on Auditing, ISA's) en de internationale standaard voor beoordelingsopdrachten (International Standard on Review Engagements, ISRE) 2410 in België van toepassing gemaakt op de controle van financiële overzichten (audit) en op de beoordeling van de tussentijdse financiële informatie, behoudens indien er voor de uitvoering van deze opdracht een bijzondere norm of aanbeveling van toepassing is.

Daarnaast bestaan er een aantal specifieke normen voor de uitvoering van bepaalde opdrachten die door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen worden toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor (de zogeheten 'exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten')¹.

Voor bepaalde opdrachten stelt het IBR technische nota's op, die geraadpleegd kunnen worden op de website van het Instituut (www.ibr-ire.be) onder de tabbladen Publicaties > Technische nota's.

De technische nota's zijn bedoeld om praktische ondersteuning aan de bedrijfsrevisoren te bieden bij de uitoefening van hun werkzaamheden. Zij hebben geen verplichte normatieve draagwijdte maar beogen de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt.

In voorkomend geval dienen de technische nota's samen gelezen te worden met de normen waarop zij betrekking hebben. In geen geval wijzigen de technische nota's de bestaande normen, noch worden deze erdoor opgeheven.

De toepassing van de technische nota's ontslaat de bedrijfsrevisor niet van de kennis van het toepasselijke juridische kader (de Belgische wet- en regelgeving, de Belgische bijzondere normen en/of de ISA's), noch van de uitoefening van zijn professionele oordeelvorming en de implementering van werkzaamheden aangepast aan de kenmerken en bijzonderheden van elk dossier.²

Voorafgaande opmerking

Deze technische nota is gebaseerd op het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ("WVV"), gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 4 april 2019 (p. 33239). Deze technische nota zal dan ook slechts toegepast kunnen worden naarmate het WVV in werking treedt. Het IBR heeft de kerndata van het overgangsrecht in kaart gebracht in bijlage 1 bij de [IBR-mededeling 2019/09](#). Tevens werd door het IBR een lijst met Frequently Asked Questions ontwikkeld die terug te vinden is op de website: <https://www.ibr-ire.be/nl/actueel/nieuw-wvv>.

Deze technische nota bevat de interpretatie van de Raad van het IBR op datum van 20 december 2019. Bepaalde punten kunnen daarom onderhevig zijn aan evolutie en bijgevolg is het mogelijk dat deze technische nota later zal moeten worden aangepast. Met het oog op de latere goedkeuring van een

¹ De term 'exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten' beoogt de opdrachten die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor worden toevertrouwd.

² Zie IBR-advies 2019/08, Toepassing van de ISA's en ISRE 2410 en technische nota's met betrekking tot de uitvoering van bepaalde exclusieve wettelijk voorbehouden opdrachten voorzien door het Wetboek van vennootschappen.

eventuele norm ter zake kunnen de eventuele opmerkingen of commentaren in verband met de toepassing van deze technische nota ons worden doorgegeven via volgend e-mailadres: tech@ibr-ire.be.

Ten slotte willen wij u erop wijzen dat eventuele gevallen van belangenconflicten in hoofde van de bestuurders nader zullen worden onderzocht in een bijkomende nota van het IBR.

Inhoud

Voorafgaande opmerking.....	1
1. Context	3
a. Beoogde bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen	3
b. Samenvattende tabel van de verschillende opdrachten die de juridische aspecten van deze nota samenvatten (zie Hoofdstuk 3)	5
2. Beoogde doelstellingen	10
3. Juridische context en toepassingsgebied	10
a. Algemene bepalingen die van toepassing zijn op alle verrichtingen	10
b. Specifieke bepalingen in geval van delegatie aan het bestuursorgaan (BO)	12
c. Uitgifte van nieuwe aandelen	13
d. Uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten	14
e. Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen.....	15
f. Beperking of opheffing van het voorkeurrecht.....	16
4. Uit te voeren werkzaamheden	18
5. Schriftelijke bevestigingen	21
6. Beoordelingsverslag	21
BIJLAGE: Voorbeeld van een verslag van de commissaris / bedrijfsrevisor art. [XX] WVV	23

1. Context

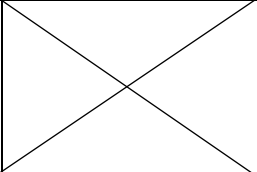
- In het kader van deze technische nota worden volgende termen gehanteerd:
  - “Revisor” slaat op de commissaris of, indien er geen is, een bedrijfsrevisor die wordt aangesteld door het bestuursorgaan;
  - “Beroepsbeoefenaar” slaat op de commissaris of, indien er geen is, een bedrijfsrevisor of een externe accountant³ die wordt aangesteld door het bestuursorgaan.
- Deze technische nota heeft betrekking op de volgende verrichtingen:

a. Wijziging van rechten verbonden aan soorten van aandelen (winstbewijzen): art. 7:155, 5:102, 6:87	Deze verrichting kan alleen gebeuren of in combinatie met de verrichtingen (b) en (c).
b. Elke uitgifte van nieuwe aandelen (en fractiewaarde): art. 5:120 & 121, 7:178 & 179	
c. Uitgiftes van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten art. 7:180, 5:122	De opdrachten (b) en (c) kunnen gepaard gaan met een beperking van het voorkeurrecht, art. 7:191&193, 5:130 & 131, onverminderd de naleving van de bepalingen van het WVV met betrekking tot de inbreng in natura.

a. Beoogde bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Verrichtingen		Vennootschapsvorm		
		BV	CV	NV
Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen of niet-proportionele uitgifte*		5:102	6:87	7:155
Bijkomende inbrengen en de uitgifte van nieuwe aandelen*	Uitgifte van nieuwe aandelen	5:120 en 5:121	<del></del>	<del></del>
	Uitgifte van converteerbare obligaties	5:122	<del></del>	<del></del>
Kapitaalverhoging*	Uitgifte van nieuwe aandelen	<del></del>	<del></del>	7:178 en 7:179
	Uitgifte van converteerbare obligaties	<del></del>	<del></del>	7:180
Beperking of opheffing van het voorkeurrecht	Ten gunste van onbepaalde personen	5:130	<del></del>	7:191

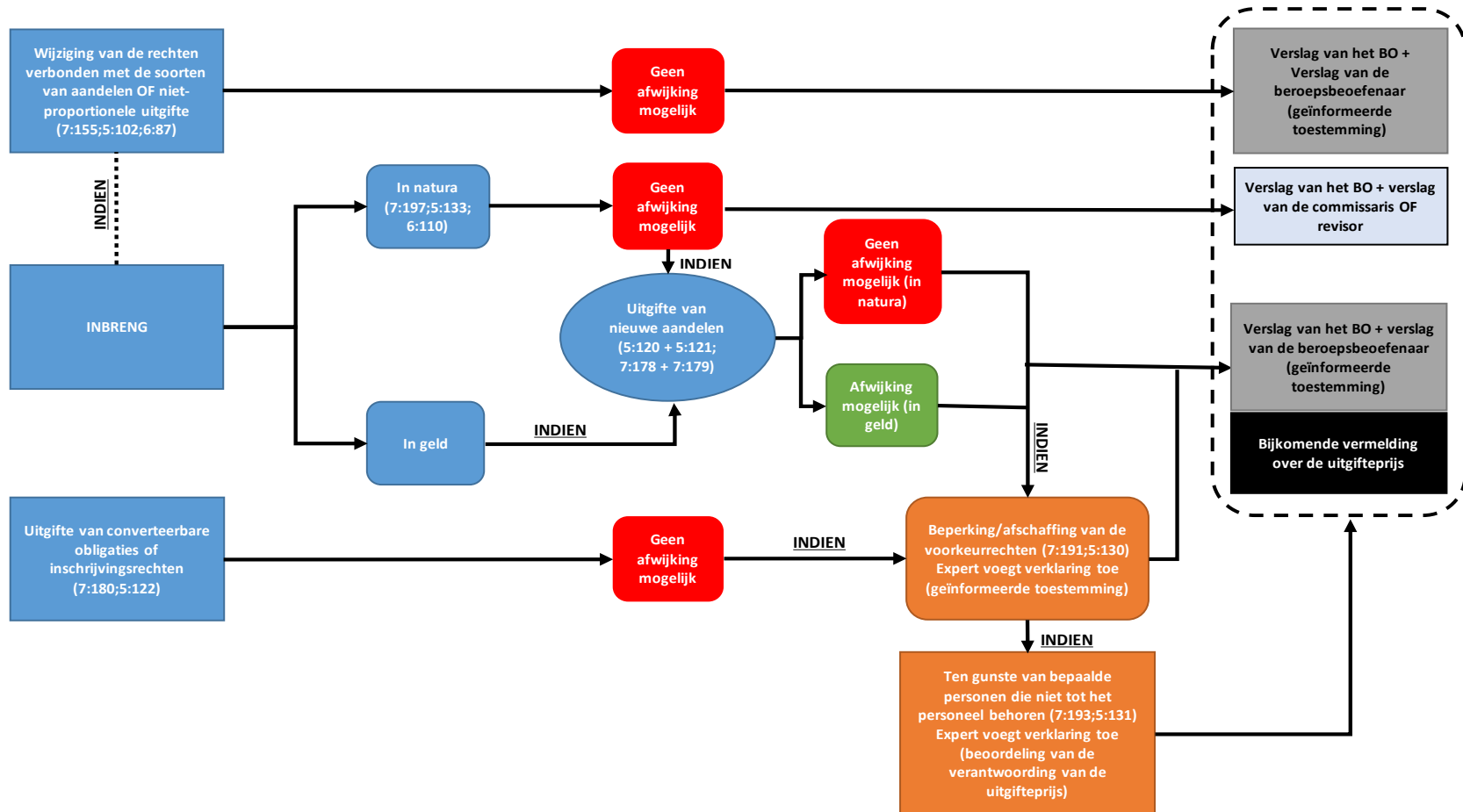
³ Zodra de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur (Fusiewet) in werking treedt, dient de term “externe accountant” gelezen te worden als “gecertificeerd accountant” (art. 126 Fusiewet).

	Ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren	5:131		7:193
--	--	-------	--	-------

* Opdracht ingevoerd door het WVV

3. Voor deze verrichtingen heeft het IBR tot op heden nog geen norm ontwikkeld.
4. Schematisch heeft deze nota betrekking op de volgende situaties:
(De inhoud van deze tabellen wordt hierna uitgewerkt (zie Hoofdstuk 3)).

b. Samenvattende tabel van de verschillende opdrachten die de juridische aspecten van deze nota samenvatten (zie [Hoofdstuk 3](#))⁴

⁴ Deze tabel houdt geen rekening met de uitzonderingen op het verslag betreffende de inbreng in natura.

Blauw geeft de 'autonome' opdrachten weer.

Oranje staat voor de 'afhankelijke' opdrachten, dat betekent de opdrachten waarvoor de uitgifte van nieuwe aandelen of van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten noodzakelijk is.

Rood betreft de gevallen waarin een afwijking op de tussenkomst en het verslag van de beroepsbeoefenaar en het bestuursorgaan onmogelijk zijn. **Groen** vertegenwoordigt het geval waar een dergelijke afwijking wel mogelijk is.

Het **heel licht grijs** staat voor het geval waarin het verslag of door een revisor of door de commissaris moet worden opgesteld.

Het **donkerdere grijs** vertegenwoordigt het geval waarin het verslag moet worden opgesteld door een beroepsbeoefenaar.

Zwart staat voor de specifieke bijkomende vermelding bij de opdracht in het kader van een beperking/opheffing van de voorkeurrechten ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren.

De onderbroken pijl links van de tabel betekent dat een wijziging van de rechten verbonden met de soorten van aandelen mogelijk is, met of zonder uitgifte van nieuwe aandelen.

Het geheel in stippellijn rechts betekent dat alle verslagen zich in een enkel *instrumentum* mogen bevinden.

Tabel met een overzicht van de interacties tussen de verschillende opdrachten

Verrichtingen	Vereiste verslagen	Bijkomende verslagen/verklaringen			Mogelijke afwijking	Delegatie aan het bestuursorgaan (BO)
Inbreng in natura (niet bij de oprichting)⁵ (7:197; 5:133; 6:110)	Verslag van het BO + Verslag van de commissaris of een revisor	INDIEN uitgifte van aandelen (5:121; 7:179) = Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris	INDIEN uitgifte van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten (5:122; 7:180) = Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris	INDIEN wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen of niet-proportionele uitgifte (5:102; 6:87; 7:155) = Verslag van het BO +	NEEN	JA in het kader van het 'toegestane kapitaal' (5:134 tot 5:137; 7:198 tot 7:202)

⁵ De opdrachten van het WVV beoogd in deze nota hebben enkel betrekking op gevallen van inbreng of creatie van nieuwe aandelen of kapitaalverhogingen tijdens het bestaan van de vennootschap. De opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de uitgifte van aandelen betreft immers enkel de uitgifte **nieuwe aandelen (met inbegrip van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten)**. Het begrip dekt dus niet de creatie van aandelen bij de oprichting van de vennootschap. In die fase is de algemene vergadering nog niet samengesteld en de verschillende rechten van de aandeelhouders worden op dat moment niet gewijzigd, maar vastgelegd.

			NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	Verslag van de beroepsbeoefenaar indien financiële of boekhoudkundige gegevens het verslag van het BO onderbouwen		
Inbreng in geld	INDIEN uitgifte van aandelen (5:121; 7:179) = Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	INDIEN uitgifte van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten (5:122; 7:180) = Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	INDIEN beperking / opheffing van de voorkeurrechten (5:130; 7:191) = Verantwoording door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:121/5:122 of 7:179/7:180 + De beroepsbeoefenaar voegt over dit punt een verklaring toe aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:121/5:122 of 7:179/7:180 INDIEN ten gunste van een bepaalde persoon die geen personeelslid is (5:131; 7:193) = Verantwoording door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191 + De beroepsbeoefenaar voegt aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191 een omstandige beoordeling van de uitgifteprijs toe	INDIEN wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen of niet-proportionele uitgifte (5:102; 6:87; 7:155) = Verslag van het BO + Verslag van de beroepsbeoefenaar indien financiële of boekhoudkundige gegevens aan de grondslag liggen van het verslag van het BO	JA voor de verklaring betreffende de beperking / opheffing van de voorkeurrechten + voor de uitgifte van nieuwe aandelen	JA in het kader van het 'toegestane kapitaal' (5:134 tot 5:137; 7:198 tot 7:202)	
Uitgifte van converteerbare obligaties of	Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris		INDIEN inbreng in natura (7:197; 5:133; 6:110) =	INDIEN beperking / opheffing van de voorkeurrechten (5:130; 7:191)	JA voor de verklaring	JA in het kader van het	

inschrijvingsrechten (5:122; 7:180)	NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	Verslag van het BO + Verslag van de beroepsbeoefenaar	$=$ Verantwoording door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:122 of 7:180 + De beroepsbeoefenaar voegt over dit punt een verklaring toe aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:122 of 7:180 + INDIEN ten gunste van een bepaalde persoon die geen personeelslid is (5:131; 7:193) $=$ Rechtvaardiging door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191 + De beroepsbeoefenaar voegt aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191 een omstandige beoordeling van de uitgifteprijs toe		betreffende de beperking / opheffing van de voorkeurrechten	'toegestane kapitaal' (5:134 tot 5:137; 7:198 tot 7:202)
Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen of niet-proportionele uitgifte (5:102; 6:87; 7:155)	Verslag van het BO + Verslag van de beroepsbeoefenaar indien financiële of boekhoudkundige gegevens aan de grondslag liggen van het verslag van het BO	INDIEN uitgifte van aandelen (5:121; 7:179) $=$ Verslag van het BO + BV: verslag van de commissaris NV: verslag van de beroepsbeoefenaar	INDIEN inbreng in natura (7:197; 5:133; 6:110) $=$ Verslag van het BO + Verslag van de beroepsbeoefenaar	INDIEN beperking / opheffing van de voorkeurrechten (5:130; 7:191) $=$ Verantwoording door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:121/5:122 of 7:179/7:180 + De beroepsbeoefenaar voegt over dit punt een	JA voor de verklaring betreffende de beperking / opheffing van de voorkeurrechten + voor de uitgifte van nieuwe	JA in het kader van het 'toegestane kapitaal' (5:134 tot 5:137; 7:198 tot 7:202) BEHALVE uitgifte van een nieuwe soort van aandelen

				<p>verklaring toe aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:121/5:122 of 7:179/7:180</p> <p>+</p> <p>INDIEN ten gunste van een bepaalde persoon die geen personeelslid is (5:131; 7:193)</p> <p>=</p> <p>Verantwoording door het BO in het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191</p> <p>+</p> <p>De beroepsbeoefenaar voegt aan het verslag opgesteld uit hoofde van de artikelen 5:130 of 7:191 een omstandige beoordeling van de uitgifteprijs toe.</p>	<p>aandelen (BEHALVE inbreng in natura)</p>	
--	--	--	--	---	---	--

2. Beoogde doelstellingen

5. De opdracht van de beroepsbeoefenaar met betrekking tot het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens in het kader van de in punt 1 omschreven verrichtingen is een opdracht met geïnformeerde toestemming (*Informed consent*). De aandeelhouders moeten een mening kunnen vormen over de voordelen en nadelen van de voorgestelde verrichting en over de impact die deze op hun vermogens- en lidmaatschapsrechten heeft. De verstrekte informatie moet betrouwbaar en exhaustief en transparant genoeg zijn, zodat de aandeelhouder met kennis van zaken kan beslissen.

De door het BO te verstrekken gegevens moeten minstens, indien dit van toepassing is, de uitgifteprijs verantwoorden en/of de impact van de voorgestelde verrichting weerspiegelen zowel op de vermogensrechten (recht op dividend en op liquidatieoverschot) als op de lidmaatschapsrechten (stemrecht van de aandeelhouders) zodanig dat elke potentiële verwatering van de betreffende rechten moet voortvloeien uit de geleverde informatie.

De opdracht van de beroepsbeoefenaar bestaat erin een verslag op te stellen waarin hij beoordeelt of de financiële en boekhoudkundige gegevens in het verslag van het bestuursorgaan (BO) in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de algemene vergadering (AV) die over de voorgestelde verrichting moet stemmen voor te lichten. De opdracht heeft betrekking op de omvang en de kwaliteit van de informatie die beschikbaar is om de AV die over dit voorstel moet stemmen voor te lichten, maar ze heeft geen betrekking op het gepast karakter en de opportuniteit van de verrichting noch op de rechtmatigheid en billijkheid van de verrichting (*no fairness opinion*). (zie hierna, hoofdstuk 4)

6. Wanneer het voorkeurrecht wordt beperkt ten gunste van een bepaalde persoon die niet behoort tot het personeel (art. 1:27W WVV), dan moet het BO in detail de verrichting en de uitgifteprijs verantwoorden in het belang van de vennootschap en moet de revisor in zijn verslag een omstandige beoordeling van de verantwoording van de uitgifteprijs geven⁶. De opdracht bestaat niet langer uit het vaststellen van de uitgifteprijs of de intrinsieke waarde door de commissaris/bedrijfsrevisor.⁷

3. Juridische context en toepassingsgebied

a. Algemene bepalingen die van toepassing zijn op alle verrichtingen

De opdrachten van het WVV beoogd in deze nota hebben enkel betrekking op verrichtingen die worden uitgevoerd tijdens het bestaan van de vennootschap. Het begrip dekt dus bijvoorbeeld niet de creatie van aandelen bij de oprichting van de vennootschap. In die fase is de AV immers nog niet samengesteld en de verschillende rechten van de aandeelhouders worden op dat moment niet gewijzigd, maar vastgelegd.

---

⁶ Een specifieke technische nota die deze bijzondere opdracht behandelt, zal uitgewerkt worden.

⁷ In tegenstelling tot het oude art. 598 W. Venn.

Zoals uiteengezet in de tabellen opgenomen in de punten 1 a) en b), kunnen bijna alle opdrachten⁸ gecombineerd worden en het voorwerp uitmaken van eenzelfde verrichting en dus van eenzelfde verslag.

Beoogde situatie	Speciaal verslag van het BO ⁹	Verslag van de beroepsbeoefenaar ¹⁰	Verslag voorbehouden aan de commissaris ¹¹	Wijziging van de statuten en tussenkomst van de notaris ¹²
Uitgifte van nieuwe aandelen ¹³	Ja behoudens afstand in geval van inbreng in geld	Ja behoudens afstand in geval van inbreng in geld	Neen (NV) Ja (BV) ¹⁴	Ja ¹⁵
Uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten ¹⁶	Ja	Ja	Neen (NV) Ja (BV) ¹⁷	Ja
Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen ¹⁸	Ja	Ja	Neen	Ja

⁸ Bepaalde opdrachten zullen inderdaad nooit gecombineerd worden. Het verslag over de opheffing of beperking van het voorkeurrecht kan bijvoorbeeld nooit gecombineerd worden met een verslag over de uitgifte van nieuwe aandelen als tegenprestatie voor een inbreng in natura omdat het voorkeurrecht slechts ontstaat in het geval van een inbreng in geld.

⁹ De verslagen van het bestuursorgaan en de beroepsbeoefenaar worden aangekondigd in de dagorde en er kan een kopie van verkregen worden conform artikel 7:132 voor de NV, conform artikel 5:84 voor de BV, en conform artikel 6:70 §2 voor de CV. Ze moeten worden neergelegd bij de griffie van de ondernemingsrechtbank en het voorwerp ervan wordt gepubliceerd in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad (art. 2:8 en 2:14, 4° WVV). In geval van de beperking of de opheffing van het voorkeurrecht is het echter aan de algemene vergadering (of in desbetreffend geval van het bestuursorgaan) om te beslissen om het voorkeurrecht dat moet worden neergelegd en gepubliceerd te beperken of op te heffen. Wanneer bovenvermelde verslagen ontbreken of wanneer een van beide verslagen ontbreekt, dan is de beslissing van de algemene vergadering nietig (behoudens afstand of afwijking, in desbetreffend geval).

¹⁰ Idem.

¹¹ Idem.

¹² Al deze opdrachten veronderstellen een wijziging van de statuten (en dus een authentieke akte), vandaar dat de aanwezigheidsvereisten (de aanwezige of vertegenwoordigde aandeelhouders vertegenwoordigen minstens de helft van het kapitaal) en meerderheidsvereisten (drie vierde van de uitgebrachte stemmen) van toepassing zijn.

¹³ De uitgifte van nieuwe aandelen wordt geregeld door de artikels 5:120 en 5:121 in de BV en door de artikels 7:178 en 7:179 in de NV.

¹⁴ In de BV is een dergelijk verslag enkel vereist indien een commissaris werd aangesteld (art. 5:121, al.1).

¹⁵ In de BV moeten de uitgifte van nieuwe aandelen door het bestuursorgaan en de daaruit volgende wijziging van de statuten worden vastgesteld bij authentieke akte. De statuten kunnen echter bepalen dat het bestuursorgaan aandelen kan uitgeven zonder meteen de statuten te wijzigen (art. 5:137, §2). In dat geval worden de uitgiften en de daaruit statutenwijziging vóór het einde van elk boekjaar vastgesteld bij een authentieke akte verleden op vraag van het bestuursorgaan.

¹⁶ De uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten wordt geregeld door artikel 5:122 in de BV en de artikels 7:177 en 7:180 voor de NV.

¹⁷ In de NV is een dergelijk verslag enkel vereist indien een commissaris werd aangesteld (art. 5:121, al.1).

¹⁸ De procedure voor de wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen wordt geregeld door de artikels 5:102 voor de BV, 6:87 voor de CV en 7:155 voor de NV.

Beperking of opheffing van het voorkeurrecht ¹⁹ (algemeen)	Ja maar wordt niet toegepast als elke aandeelhouder afziet van zijn voorkeurrecht	Ja maar wordt niet toegepast als elke aandeelhouder afziet van zijn voorkeurrecht	Neen	Ja
Beperking of opheffing vindt plaats ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren ²⁰ (bijkomend)	Ja maar wordt niet toegepast als elke aandeelhouder afziet van zijn voorkeurrecht	Ja maar wordt niet toegepast als elke aandeelhouder afziet van zijn voorkeurrecht	Ja	Ja

b. Specifieke bepalingen in geval van delegatie aan het bestuursorgaan (BO)

In geval van delegatie aan het BO moet de volledige procedure betreffende de beoogde verrichting(en) worden toegepast (behalve wat de wijziging van de rechten verbonden aan de soorten betreft).

Delegatie in geval van	Algemene bepalingen	Uitdrukkelijke statutaire afwijking vereist ²¹	Delegatie niet geldig voor
Uitgifte van nieuwe aandelen	Voor de BV: wanneer het BO zijn gedelegeerde bevoegdheid heeft uitgeoefend, dan moet het daar verslag van uitbrengen (art. 5:121) tijdens de volgende AV (art. 5:137). Voor de NV moet het jaarverslag, naast het verslag voorzien in art. 7:179 en behalve in de kleine vennootschappen, een uiteenzetting omvatten met betrekking tot een kapitaalverhoging waartoe werd besloten door het BO (art. 7:203).	Ja	De uitgifte van aandelen met meervoudig stemrecht of van effecten die recht geven op de uitgifte van of de conversie in aandelen met meervoudig stemrecht; Kapitaalverhogingen die voornamelijk tot stand worden gebracht door een inbreng in natura uitsluitend voorbehouden aan een aandeelhouder van de vennootschap die effecten van deze vennootschap in zijn bezit houdt waaraan meer dan 10 % van de stemrechten zijn verbonden.
Uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten		Ja	De uitgifte van inschrijvingsrechten, in hoofdzaak voorbehouden aan een of meerdere bepaalde personen die niet tot het personeel behoren
Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen	X	Ja (enkel CV)	De uitgifte van een nieuwe soort van effecten (behalve in de CV waar de uitgifte van een nieuwe soort kan worden gedelegeerd mits uitdrukkelijke statutaire vermelding).

¹⁹ De procedure voor de beperking of opheffing van de voorkeurrechten van de bestaande aandeelhouders wordt voorzien in de artikelen 5:130 en 5:131 voor de BV en in de artikelen 7:190 tot 7:194 voor de NV.

²⁰ Wanneer de beperking of opheffing heeft plaatsgevonden ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren, dan voorzien de artikelen 7:193 en 5:131 de toepassing van een specifieke procedure die aan de vorige 'wordt toegevoegd'.

²¹ art. 5:135 en 7:200: voor de NV, de kapitaalverhogingen uitgevoerd door omzetting van reserves.

Beperking of opheffing van het voorkeurrecht (algemeen)	Voor de BV: wanneer het BO zijn gedelegeerde bevoegdheid heeft uitgeoefend, dan moet het daar verslag van uitbrengen (art. 5:121+5:130+5:131) tijdens de volgende AV (art. 5:137).	Ja	De individuele afstand van elke aandeelhouder van zijn voorkeurrecht.
Beperking of opheffing vindt plaats ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren (bijkomend)	Voor de NV moet het jaarverslag, naast het verslag voorzien in art. 7:179 + 7:191 + 7:193 en behalve in de kleine vennootschappen, een uiteenzetting omvatten met betrekking tot een kapitaalverhoging waartoe werd besloten door het BO (art. 7:203).	Ja ²²	De individuele afstand van elke aandeelhouder van zijn voorkeurrecht.

c. Uitgifte van nieuwe aandelen

7. De uitgifte van nieuwe aandelen wordt geregeld door de artikelen 5:120 en 5:121 in de BV en door de artikelen 7:178 en 7:179 in de NV. De procedure voorzien in deze bepalingen is van toepassing op elke uitgifte van aandelen, ongeacht of zij boven, onder of met de fractiewaarde van aandelen van dezelfde soort worden uitgegeven, met of zonder uitgiftepremie. Deze verslagen zijn echter niet vereist in geval van een kapitaalverhoging door omzetting van reserves, want in dat geval is er geen sprake van een creatie van nieuwe aandelen.

Het BO is eveneens gemachtigd om over te gaan tot de uitgifte van nieuwe acties in het kader van het 'toegestane kapitaal' of, voor de BV, in gelijkaardige omstandigheden.²³

Wat de NV betreft voorziet het WVV bovendien een uitdrukkelijke afwijking van deze procedure in geval van fusie of splitsing (art. 12:30, §2; 12:43, §2; 12:53, §2; 12:67, §2; 12:83, §2 en 12:116, §2).²⁴

8. Het BO moet een verslag maken over de verrichting dat:
1. in het bijzonder de uitgifteprijs verantwoord; en

²² De uitgiftes van aandelen, converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten waarbij het voorkeurrecht van de aandeelhouders wordt opgeheven ten gunste van een of meerdere bepaalde personen die niet tot het personeel behoren; in dat geval mogen de bestuurders die de begunstigde van de opheffing van het voorkeurrecht of een met de begunstigde verbonden persoon, in de zin van artikel 5:131, alinea 6, feitelijk vertegenwoordigen, niet deelnemen aan de stemming.

²³ Art. 7:177 en 7:198, derde lid (5:137 voor de BV). Het bestuursorgaan mag deze bevoegdheid echter niet gebruiken om aandelen met meervoudig stemrecht uit te geven, noch om aandelen uit te geven die voornamelijk tot stand worden gebracht door een inbreng in natura uitsluitend voorbehouden aan een aandeelhouder van de vennootschap die effecten van deze vennootschap in zijn bezit houdt waaraan meer dan 10 % van de stemrechten zijn verbonden (5:136, 2° en 3°; 7:201, 3° en 3°).

²⁴ Het wetsvoorstel tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2017/828 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van de aandeelhouders betreft, en tot vaststelling van bepalingen inzake vennootschappen en verenigingen, Doc. Kamer, 55, nr. 0553/001, voorstellen artikelen 141 tot 147, p. 114-115, voorziet ook afwijkingen in de BV, maar het werd nog niet aangenomen.

2. vermeldt welke gevolgen de verrichting zal hebben op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders.

In de NV (art. 7:179, §1, al. 2) moet de beroepsbeoefenaar een verslag opstellen waarin hij beoordeelt of de financiële en boekhoudkundige gegevens in het verslag van het BO in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de AV die over de voorgestelde verrichting moet stemmen voor te lichten.

In de BV is een dergelijk verslag enkel vereist indien een commissaris werd aangesteld (art. 5:121, al.1).

Worden de aandelen niet uitgegeven tot vergoeding van een inbreng in natura, kan de AV, mits alle aandeelhouders aanwezig of vertegenwoordigd zijn, door een eenparig besluit afstand doen van de verslagen van het BO en de beroepsbeoefenaar (of van de commissaris voor de bv) (art. 5:121, §2 en 7:179, §3).

In geval van delegatie aan het BO is een dergelijke afstand door de AV niet mogelijk zonder afbreuk te doen aan het individuele afstandsrecht²⁵.

d. Uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten

9. De uitgifte van converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten wordt geregeld door artikel 5:122 in de BV en de artikels 7:177 en 7:180 voor de NV.

Tot een dergelijke verrichting kan worden besloten door zowel de AV als het BO, in het kader van het 'toegestane kapitaal'.²⁶

10. Het BO is verplicht om:

1. de in een verslag voorgestelde verrichting te verantwoorden;
2. de uitgifteprijs te verantwoorden; en
3. een beschrijving te geven van de gevolgen van de verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders.

Vervolgens moet de beroepsbeoefenaar een verslag opstellen waarin hij beoordeelt of de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het BO en die aan de grondslag liggen van de verantwoording van de uitgifteprijs en van de beschrijving van de gevolgen op de vermogens- en lidmaatschapsrechten, in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de algemene vergadering die over de voorgestelde verrichting moet stemmen voor te lichten.

In het geval van de BV moet een dergelijk verslag enkel worden opgesteld indien een commissaris werd aangesteld (art. 5:122, al. 2).

---

²⁵ Het recht op afstand van het voorkeurrecht is immers individueel en elke aandeelhouder kan beslissen om het individueel te laten gelden. De aandeelhouders moeten echter eensluidend beslissen om af te wijken van de interventie van een beroepsbeoefenaar en van diens verslag opdat de afwijking zou worden toegestaan.

²⁶ Art. 5:134 en volgende (BV) of 7:198 en volgende (NV).

De AV kan geen afstand nemen van deze verslagen als gevolg van een vertraging tussen de uitgifte en de conversie of de uitoefening van dit recht.

e. Wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen

11. De procedure voor de wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen wordt geregeld door de artikels 5:102 voor de BV, 6:87 voor de CV en 7:155 voor de NV.

Deze procedure is zowel van toepassing op de wijziging van de rechten verbonden aan de soorten van aandelen of winstbewijzen als op de niet-proportionele uitgifte van nieuwe aandelen of winstbewijzen. Ze is in het bijzonder gericht op de goedkeuring van de uitgifte van nieuwe soorten van aandelen of winstbewijzen, de schrapping van een of meerdere soorten, de assimilatie van de rechten verbonden aan de ene soort en de rechten verbonden aan een andere soort en de rechtstreekse of onrechtstreekse wijziging van de respectievelijke rechten die verbonden zijn aan een soort van effecten.

Er moet aandacht worden besteed aan de interactie tussen deze procedure en het voorkeurrecht dat voortaan per soort wordt uitgeoefend.

De bevoegdheid om een nieuwe soort van aandelen uit te geven behoort enkel de AV toe en deze mag niet worden gedelegeerd aan het BO (5:136, 4°; 7:201, 4°) behalve in de CV waar de AV het BO specifiek kan machtigen om een nieuwe soort van aandelen uit te geven (6:108, §1, al. 2).

De bevoegdheid om een of meerdere soorten te schrappen, de rechten verbonden aan een soort van aandelen en de rechten verbonden aan een andere soort assimileren of de rechten verbonden aan een klasse rechtstreeks of onrechtstreeks wijzigen, mag echter wel gedelegeerd worden (*a contrario* 5:136, 4° ; 7:201, 4°).

12. Het BO moet:

1. de voorgestelde wijzigingen rechtvaardigen;
2. de gevolgen ervan op de rechten van de bestaande soorten rechtvaardigen.

Wanneer financiële en boekhoudkundige gegevens ook aan de grondslag liggen van het verslag van het BO, dan beoordeelt de beroepsbeoefenaar of de financiële en boekhoudkundige gegevens die in het verslag van het BO staan in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de algemene vergadering die over de voorgestelde verrichting moet stemmen voor te lichten.

De winstbewijzen geven recht op één stem per effect, niettegenstaande andersluidende statutaire clausules. Elke houder van ondereffecten moet worden toegelaten tot de bespreking en de stemming in de betreffende soort. In dit geval geeft elk ondereffect recht op een stem binnen de betreffende soort waarbij de het kleinste ondereffect het referentiepunt wordt voor de telling van de stemmen (5:102, al.3 ; 6:87, al.3 ; 7:155, al.3).

Wanneer de mogelijkheid om de rechten verbonden aan de aandelen te wijzigen wordt gedelegeerd aan het BO, dan is dit laatste niet verplicht om de hierboven omschreven procedure toe te passen (*a contrario* 5:102 *juncto* 5:136 ; 6:87 *juncto* 6:108 ; 7:155 *juncto* 7 :201).

De wettekst beperkt de tussenkomst van de beroepsbeoefenaar tot het bestaan van boekhoudkundige en financiële gegevens in het rapport van het BO met als gevolg dat, wanneer

deze ontbreken, de tussenkomst van de beroepsbeoefenaar niet vereist is (bijv/ in geval van gebruik van het presentatierecht).

f. Beperking of opheffing van het voorkeurrecht

13. De procedure voor de beperking of opheffing van de voorkeurrechten van de bestaande aandeelhouders wordt voorzien in de artikels 5:130 en 5:131 voor de BV en in de artikelen 7:190 tot 7:194 voor de NV.

Er moet een dubbel onderscheid worden gemaakt:

- Het voorkeurrecht kan worden beperkt of opgeheven ten gunste van onbepaalde personen (art. 7:191 en 5:130) of ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren (art. 7:193 en 5:131) of ten gunste van personeelsleden in de ruime betekenis in de zin van artikel 1:27 volgens artikel 7:204. Deze laatste optie wordt niet geanalyseerd in het kader van deze nota, aangezien ze in het kader van het WVV geen revisorale tussenkomst impliceert.

- Tot de kapitaalverhoging of opheffing van het voorkeurrecht kan worden besloten door de AV (7:191, 7:193 en 7:204 of 5:130 en 5:131) of door het BO in het kader van het toegestane kapitaal (7:198 en 7:204 of 5:137).

In de NV en de BV kan de AV besluiten om het voorkeurrecht te beperken of af te schaffen:

1. in het belang van de vennootschap,
2. in geval van een kapitaalverhoging door een inbreng in geld, een uitgifte van converteerbare obligaties of een uitgifte van inschrijvingsrechten.

Deze bevoegdheid kan worden gedelegeerd aan het BO mits uitdrukkelijke statutaire machtiging (art. 5:135 of 7:200).

Wanneer alle aandeelhouders afstand doen van hun voorkeurrecht bij het besluit van de AV om het kapitaal te verhogen door een inbreng in geld, dan is er geen sprake van opheffing of beperking van het voorkeurrecht. De vertegenwoordigde aandeelhouders moeten in de volmacht afstand doen van dat voorkeurrecht. Ten slotte moet de afstand van elke aandeelhouder worden opgenomen in de authentieke akte met betrekking tot het besluit om het kapitaal te verhogen (art. 5:130, §2 voor de BV en 7:192, tweede lid voor de NV).

Deze mogelijkheid tot afstand is echter uitgesloten wanneer het bestuursorgaan overgaat tot een kapitaalverhoging (7:198, derde lid). In een BV is een dergelijke beperking (nog) niet uitdrukkelijk voorzien (art. 5:137)²⁷.

14. Wat de beperking of opheffing van het voorkeurrecht ten gunste van onbepaalde personen betreft, wordt deze procedure toegevoegd aan de procedures voorzien in de artikelen 7:178 en

---

²⁷ Het voorstel van artikel 87 van de reparatiewet voorziet echter om deze situatie te corrigeren; zie wetsvoorstel tot omzetting van de Richtlijn (EU) 2017/828 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft, en tot vaststelling van bepalingen inzake vennootschappen en verenigingen, Doc. Kamer, 55, nr. 0553/001, p.103.

7:179 of 5:120 en 5:121 in geval van uitgifte van nieuwe aandelen, en aan de artikelen 7:177 en 7:180 of 5:122 in geval van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten.

Het BO moet in het verslag opgesteld uit hoofde van artikel 7:179, §1, eerste lid of 7:180, eerste lid (voor de BV artikel 5:121, §1, of 5:122, eerste lid):

1. expliciet de redenen van de beperking of de opheffing van het voorkeurrecht rechtvaardigen; en
2. vermelden welke gevolgen de voorgestelde verrichting zal hebben op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de bestaande aandeelhouders.

In de NV moet de beroepsbeoefenaar vervolgens in het verslag bedoeld in artikel 7:179, §1, tweede lid of in artikel 7:180, tweede lid (voor de BV gaat het om artikel 5:121, §2 of 5:122, tweede lid) evalueren of de financiële en boekhoudkundige gegevens, die zijn opgenomen in het verslag van het BO en die aan de grondslag liggen van de verantwoording van de uitgifteprijs en van de beschrijving van de gevolgen op de vermogens- en lidmaatschapsrechten, in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de AV die over de voorgestelde verrichting moet stemmen, voor te lichten.

In de BV moeten de verslagen van de artikelen 5:121 en 5:122 enkel opgesteld worden wanneer een commissaris werd aangesteld. Werd er geen commissaris aangesteld, dan moet, krachtens artikel 5:130, een andere beroepsbeoefenaar het verslag opstellen dat in het kader van de opheffing of de beperking van het voorkeurrecht vereist is. Dat verslag moet echter beperkt blijven tot de vereisten voorzien in deze laatste procedure.

In geval van delegatie aan het bestuursorgaan moet de hierboven onderzochte procedure integraal gevolgd worden (7:198, derde lid²⁸).

15. Wanneer de beperking of opheffing heeft plaatsgevonden ten gunste van bepaalde personen die niet tot het personeel behoren, dan voorzien de artikelen 7:193 en 5:131 de toepassing van een specifieke procedure die aan de vorige 'wordt toegevoegd'.

Het verslag van het BO, opgesteld conform artikel 7:191, tweede lid (of artikel 5:130, §3, tweede lid voor de BV), moet:

1. de identiteit van de begunstigde(n) van de beperking vermelden; en
2. in detail de verrichting en de uitgifteprijs omstandig in het belang van de vennootschap verantwoorden, en in het bijzonder rekening houdend met de financiële toestand van de vennootschap, de identiteit van de begunstigden en de aard en omvang van hun inbreng.

De beroepsbeoefenaar verstrekt een omstandige beoordeling over de verantwoording van de uitgifteprijs²⁹.

---

²⁸ In de BV is dit niet uitdrukkelijk voorzien, maar het voorstel van artikel 87 van de reparatiewet beoogt deze situatie recht te zetten; zie Wetsvoorstel tot omzetting van Richtlijn (EU) 2017/828 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017 tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft, en houdende vennootschaps- en verenigingsbepalingen, Doc. Kamer 55, n° 0553/001, p.103.

²⁹ Een specifieke technische nota die deze bijzondere opdracht behandelt, zal worden uitgewerkt.

De identiteit van de begunstigde(n) van de beperking moet ook worden vermeld in de samenroeping van de AV.

Is de begunstigde van de beperking of de opheffing van het voorkeurrecht een belangrijke bestaande aandeelhouder (die effecten van de vennootschap bezit die meer dan 10% van de stemmen vertegenwoordigen), dan mag deze niet deelnemen aan de stemming tijdens de AV die zich uitspreekt over de verrichting (art. 5:131 en 7:193, §1, vijfde lid)³⁰.

In geval van delegatie aan het bestuursorgaan mogen de bestuurders die de begunstigde van de uitsluiting van het voorkeurrecht of een met de begunstigde verbonden persoon in feite vertegenwoordigen niet deelnemen aan de stemming (art. 7:200, 2° of 5:135, 2°)³¹.

4. Uit te voeren werkzaamheden

16. Het WVV vereist dat de beroepsbeoefenaar een verslag opstelt waarin hij beoordeelt of de financiële en boekhoudkundige gegevens in het verslag van het BO in alle van materieel belang zijnde opzichten getrouw en voldoende zijn om de AV voor te lichten over de verantwoording van de uitgifteprijs (in voorkomend geval) en/of van de gevolgen van de voorgestelde verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders. Zoals uitgelegd in punt 5 van deze technische nota, gaat het om een opdracht met geïnformeerde toestemming ("*informed consent*"). De aandeelhouders moeten een mening kunnen vormen over de voordelen en nadelen van de voorgestelde verrichting alsook over de gevolgen ervan op hun vermogens- en lidmaatschapsrechten. De geleverde informatie moet betrouwbaar en exhaustief en transparant genoeg zijn, zodat de aandeelhouder met kennis van zaken kan beslissen.
17. De opdracht van de revisor heeft betrekking op:
  - a. de getrouwheid van de boekhoudkundige en financiële gegevens: ten opzichte van een boekhoudkundig referentiestelsel of een ander erkend referentiestelsel, ten opzichte van documenten die hij raadpleegt en beoordeelt in het kader van zijn opdracht of, in voorkomend geval, ten opzichte van de informatie waarvan hij kennis heeft verkregen in het kader van zijn commissarismandaat, ten opzichte van de economische context van de voorgestelde verrichting, enz.;
  - b. het voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens, dit wil zeggen "*zich afvragen welke financiële en boekhoudkundige gegevens ter beschikking zouden*

---

³⁰ Er wordt ook een specifieke regel ingevoerd wanneer een beursgenoteerde nv converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten uit geeft. In dat geval moet het bestuursorgaan aan de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) een kopie bezorgen van de bovenvermelde verslagen twee weken voor de samenroeping van de algemene vergadering. Bij die verslagen moet een dossier worden gevoegd dat werd opgesteld conform de voorschriften van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (art. 7:193, §2). Deze verplichting is niet van toepassing in de bv's, zelfs wanneer ze beursgenoteerd zijn (art. 5:2).

³¹ Wanneer in beursgenoteerde NV's bij de uitgifte van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten het voorkeurrecht wordt beperkt of opgeheven ten gunste van een of meerdere bepaalde personen die niet tot het personeel behoren, dan is de interventie van de FSMA eveneens voorzien. Het bestuursorgaan moet zijn verslag en het verslag van de commissaris of de revisor of de externe accountant dan communiceren binnen de twee weken voor de samenroeping van het bestuursorgaan dat moet beraadslagen over de uitgifte van converteerbare obligaties of inschrijvingsrechten (7:193, §2).

*moeten worden gesteld van een zorgvuldige investeerder opdat deze zich een mening zou kunnen vormen over de gegrondheid van de uitgifte van nieuwe aandelen*³². Over het algemeen worden de financiële en boekhoudkundige gegevens beschouwd als gegevens die ter beschikking moeten worden gesteld als men redelijkerwijs mag verwachten dat ze een invloed zullen hebben op de beslissingen die de aandeelhouders nemen op basis van die gegevens. De oordeelsvorming van de revisor over het voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële informatie verstrekt door het BO wordt toegepast in het licht van de omstandigheden, in het bijzonder van de doelstelling van de te verstrekken informatie, en wordt beïnvloed door zijn perceptie van de behoeften van de aandeelhouders inzake financiële informatie.

De boekhoudkundige en financiële gegevens worden opgesteld op basis van historische financiële informatie afkomstig van de jaarrekeningen, tussentijdse overzichten of op basis van andere boekhoudkundige en financiële gegevens, eventueel de prospectieve gegevens. Het besluit betreft dus niet de redelijkheid of de geschiktheid van de uitgifteprijs maar enkel het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële informatie die wordt verstrekt door het BO en die de grondslag vormen voor de uitgifteprijs en/of de beschrijving van de impact van de voorgestelde verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten.

Het verslag van het BO dient evenwel alle elementen te bevatten die de aandeelhouders moeten toelaten om een beslissing met volledige kennis van zaken te nemen. Bijvoorbeeld, indien een uitgifteprijs voor nieuwe aandelen wordt gehanteerd die leidt tot een klaarblijkelijk onevenwichtige behandeling tussen de verschillende (bestaande of toekomstige) aandeelhouders, dan dient dit **duidelijk** te blijken uit de informatie die het BO verstrekt heeft in zijn verslag. Indien niet uit de verstrekte informatie blijkt dat de verrichting klaarblijkelijk onredelijk is, dient de revisor te vermelden dat de gegevens, in alle van materieel belang zijnde aspecten, niet getrouw en voldoende zijn en de conclusie van zijn verslag dienvolgens aan te passen.

18. In de vennootschappen waar een commissaris werd aangesteld, beoordeelt deze laatste die gegevens. Indien de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het BO gebaseerd zijn op historische financiële informatie, kan de commissaris zich baseren op de informatie waarvan hij kennis heeft gekregen in het kader van zijn controle, met inbegrip van de werkzaamheden betreffende de gebeurtenissen na afsluitingsdatum. Indien de historische financiële informatie recenter is, zal de commissaris *International Standard on Review Engagements* 2410 (ISRE) gebruiken.
19. In de vennootschappen waar er geen commissaris is houdt de revisor rekening met deze situatie om de uit te voeren werkzaamheden te bepalen, onder andere zijn inzicht in het proces van financiële verslaggeving. De revisor dient inzicht te verkrijgen in de vennootschap en haar omgeving, evenals in het toepasselijke boekhoudkundige referentiestelsel, om de aspecten van de informatie te bepalen die afwijkingen van materieel belang zouden kunnen bevatten, en die dus een basis vormen om procedures te definiëren die moeten worden uitgevoerd met betrekking tot deze aspecten.

Aangezien de revisor doorgaans niet beschikt over dezelfde kennis van de vennootschap en haar omgeving, inclusief haar interne beheersing, als de commissaris, zal hij bovendien procedures

---

³² Zie artikel Hans DE WULF, TAA 63, 'De implicaties van het wetboek van vennootschappen en verenigingen voor de opdrachten van de commissaris bij vennootschappen: enkele opmerkingen'.

dienen uit te voeren die minstens evenwaardig zijn als deze die voortvloeien uit een beoordelingsopdracht uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2400.

20. De uit te voeren werkzaamheden in het kader van de beoordelingsopdracht van de revisor heeft onder andere betrekking op:
- Het inzicht in en de beschrijving in het verslag van het BO van de context en de karakteristieken van de voorgestelde verrichting, van de vennootschap en haar administratieve en boekhoudkundige organisatie;
  - De verantwoording van de voorgestelde verrichting en, in voorkomend geval, van de uitgifteprijs voorgesteld door het BO;
  - Indien er nieuwe aandelen worden uitgegeven, het vaststellen en de berekening van de uitgifteprijs;
  - In voorkomend geval, de beoordeling (cf. ISRE 2400 of ISRE 2410) van de historische boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het BO die de uitgifteprijs verantwoorden en/of die de beschrijving van de impact van de voorgestelde verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders onderbouwen;
  - De beoordeling van de reële waarde van de aandelen;
  - In voorkomend geval, het begrip van de relatie tussen de uitgifteprijs en de reële waarde van de uit te geven aandelen;
  - De beschrijving en de berekening van de financiële en stemgevolgen voor de bestaande aandeelhouders als gevolg van de verrichting;
  - Alle andere financiële en boekhoudkundige informatie die in het verslag van het BO staat;
  - Het voldoende zijn van de gegevens vermeld in het verslag van het BO om de AV voor te lichten.
21. In het kader van deze opdracht en wanneer de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het BO ter verantwoording van de uitgifteprijs en/of ter onderbouwing van de beschrijving van de impact van de voorgestelde verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders ook schattingen bevatten, met inbegrip van schattingen van de reële waarde, dient de revisor:
- a. Te beoordelen of deze schattingen redelijk zijn;
  - b. Te beoordelen of deze voorbereid zijn overeenkomstig het boekhoudkundig referentiestelsel dat van toepassing is op de vennootschap en overeenkomstig haar waarderingsregels;
  - c. Inzicht te verwerven in de methodes en de eventueel gehanteerde modellen, in de gegevens op grond waarvan deze schattingen werden opgesteld, in de onderliggende hypothesen en in de manier waarop het BO de gevolgen van een eventuele onzekerheid verbonden aan de beoordeling heeft ingeschat;
  - d. Te beoordelen of de methodes die gevolgd zijn om over te gaan tot de schattingen geschikt zijn in de omstandigheden en op een coherente wijze werden toegepast;
  - e. Te beoordelen of de door het management weerhouden methodes niet klaarblijkelijk onredelijk zijn ten opzichte van de doelstellingen van de beoordeling.

In bepaalde gevallen kunnen de boekhoudkundige en financiële gegevens ook prospectieve informatie bevatten. Een van de eigenschappen van prospectieve financiële informatie is dat ze verwijzen naar acties en evenementen die nog niet hebben plaatsgevonden en die misschien niet zullen plaatsvinden. De revisor is dus niet in staat om een mening te geven over de effectieve

verwezenlijking van de resultaten die uit de prospectieve financiële informatie voortvloeien. In de mate dat het speciaal verslag van het BO bepaalde prospectieve financiële informatie bevat, moet dat punt duidelijk vermeld worden in het verslag van de revisor.

22. De omvang van de beoordelingsopdracht biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de vennootschap, noch over de efficiëntie of doeltreffendheid waarmee het BO de zaken van de vennootschap heeft geleid of zal leiden.

5. Schriftelijke bevestigingen

23. Aangezien het gaat om een beoordelingsopdracht, die zich onderscheidt van de controleopdracht, moet de revisor van het BO van de vennootschap de aan **de omstandigheden aangepaste schriftelijke bevestigingen** krijgen.

6. Beoordelingsverslag

24. Het verslag van de revisor is **gericht aan de AV of aan het BO (indien het zijn statutaire bevoegdheid ter zake gebruikt)**, die gemachtigd is om te stemmen over de verrichting.
25. Het verslag vermeldt de context van de tussenkomst van de revisor, de respectievelijke verantwoordelijkheden van het BO en van de revisor, alsook de inherente beperkingen van zijn beoordeling. In de bijlage wordt een modelverslag opgenomen dat rekening houdt met de context gekoppeld aan het WVV.
26. Vindt de uitgifte van aandelen plaats als tegenprestatie voor een inbreng in natura, dan moet de conclusie van het voorbeeldverslag in bijlage bij deze technische nota in elk geval bij het verslag over de inbreng in natura worden gevoegd. Uit een lezing van de artikelen 5:133 (BV) en 7:179 (NV) vloeit voort dat slechts een enkel verslag nodig is.
27. De conclusie wordt ofwel niet aangepast, ofwel aangepast in de vorm van een afkeurende conclusie of een onthouding van conclusie-. Geen enkel voorbehoud is mogelijk.
  - De onmogelijkheid om een voorbehoud tot uitdrukking te brengen wordt gerechtvaardigd door het feit dat de AV al dan niet kan beslissen op basis van voldoende informatie, maar dat de revisor zich niet in de plaats mag stellen van het BO;
  - De gevallen van een aangepaste conclusie in de vorm van een onthouding zullen zich voordoen:
    - of wanneer de revisor niet in staat is om voldoende informatie te verkrijgen om zijn beoordeling uit te voeren;
    - of wanneer de onzekerheden een te groot deel van deze informatie beïnvloeden, zodat de revisor geen conclusie kan vormen betreffende het getrouw en voldoende zijn van de gegevens.

- De gevallen van een aangepaste conclusie in de vorm van een afkeuring zullen zich voordoen wanneer de informatie onvoldoende en/of niet getrouw is, bijvoorbeeld
  - Wanneer de elementen die mogelijks de beslissing van de aandeelhouders kunnen beïnvloeden werden weggelaten (onvoldoende);
  - Wanneer de gegevens opgenomen in het verslag van het BO afwijkingen of van materieel belang zijnde incoherenties bevatten ten aanzien van het door het BO gehanteerde referentiestelsel of ten opzichte van de door de revisor in het kader van zijn opdracht verkregen informatie, of, in voorkomend geval voor de commissaris, eveneens ten aanzien van de informatie waarvan hij kennis heeft verkregen in het kader van zijn mandaat (niet getrouw);
  - Wanneer de beschrijving van de gevolgen op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders onvolledig of klaarblijkelijk misleidend is (niet getrouw);
  - Wanneer uit de verstrekte informatie niet blijkt dat er een klaarblijkelijk onevenwichtige behandeling van de aandeelhouders is (onvoldoende).

BIJLAGE: Voorbeeld van een verslag van de commissaris / bedrijfsrevisor art. [XX] WVV

Beoordelingsverslag, gericht aan de algemene vergadering (of het bestuursorgaan) van vennootschap X betreffende de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het speciaal verslag van het bestuursorgaan in het kader van [XX]

Conform artikel [xx] van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, publiceren wij in onze hoedanigheid van commissaris [bedrijfsrevisor], een beoordelingsverslag gericht aan de algemene vergadering [of, in geval van delegatie: aan het bestuursorgaan] van vennootschap X over de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het speciaal verslag van het bestuursorgaan. Zo maakt onze opdracht deel uit van de voorgestelde besluitvorming om [beschrijving].

Wij hebben de boekhoudkundige en financiële gegevens in het hierbij gevoegde speciaal verslag van het bestuursorgaan beoordeeld.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan met betrekking tot de opstelling van een speciaal verslag met de boekhoudkundige en financiële gegevens

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor de opstelling van een verslag dat [wettekst overnemen].

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor de opstelling van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in zijn verslag, [voor het vaststellen van de uitgifteprijs] en [voor het vaststellen en de beschrijving van de impact van de voorgestelde verrichting op de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders].

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het voldoende zijn van de verstrekte informatie, zodat de algemene vergadering een beslissing kan nemen met alle kennis van zaken.

Verantwoordelijkheid van de commissaris [bedrijfsrevisor]

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie tot uitdrukking te brengen over de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het speciaal verslag van het bestuursorgaan uit hoofde van artikel [voor een bv: 5:102 / 5:120 & 121 / 5:122 / 5:130 / 5:131 WVV] [voor een cv: 6:87 WVV] [voor een nv: 7:155 / 7:178 & 179 / 7:180 / 7:191 / 7:193 WVV], op basis van onze beoordeling.

Wij spreken ons niet uit over de geschiktheid of opportuniteit van de verrichting, noch over de vraag of de verrichting rechtmatig en billijk is ("no fairness opinion").

Wij hebben onze opdracht uitgevoerd rekening houdend met de door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren aanbevolen werkzaamheden. In het kader van deze opdracht moeten wij bepalen of we feiten hebben vastgesteld die ons doen vermoeden dat de boekhoudkundige en financiële gegevens als geheel – opgenomen in het bijzonder verslag van het bestuursorgaan – niet in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoende en getrouw zijn om de algemene vergadering die over de voorgestelde verrichting moet stemmen, voor te lichten. Wij hebben ons gehouden aan de relevante deontologische vereisten die van toepassing zijn op de opdracht.

De beoordeling van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het speciaal verslag van het bestuursorgaan bestaat uit verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en

administratieve verantwoordelijke personen, , alsook het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden.

De reikwijdte van onze beoordelingsopdracht is aanzienlijk geringer dan die van een audit uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (*International Standards on Auditing ISA's*). Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat is de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend. Bijgevolg brengen wij geen controleoordeel over de boekhoudkundige en financiële gegevens tot uitdrukking.

Conclusie

Op basis van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de boekhoudkundige en financiële gegevens - opgenomen in het speciaal verslag van het bestuursorgaan dat **[IN VOORKOMEND GEVAL** de verantwoording van de uitgifteprijs en] de gevolgen voor de vermogens- en lidmaatschapsrechten van de aandeelhouders omvat - niet in alle materiële opzichten getrouw en voldoende zijn om de algemene vergadering die over de voorgestelde verrichting moet stemmen voor te lichten.

[Wanneer het gaat om prospectieve informatie: Aangezien de prospectieve boekhoudkundige en financiële gegevens en de veronderstellingen waarop deze zijn gebaseerd betrekking hebben op de toekomst en daarom beïnvloed kunnen worden door onvoorziene gebeurtenissen, brengen wij geen oordeel tot uitdrukking over de vraag of de gerapporteerde eigenlijke resultaten zullen overeenkomen met die opgenomen in de toekomstige financiële informatie en de verschillen kunnen van materieel belang zijn.]

[IN VOORKOMEND GEVAL aan te vullen met de bijkomende vermelding in geval van een voorkeurrecht beperkt tot een (of meerdere) bepaalde personen die niet tot het personeel behoren]

Overige aangelegenheid

[INDIEN VAN TOEPASSING] [Aangezien de vereiste stukken en informatie ons niet minstens een maand voor de **[buitengewone]** algemene vergadering werden overhandigd, waren wij niet in staat om het verslag twee weken voor de **[buitengewone]** algemene vergadering aan de vennootschap te bezorgen.]

Beperking van het gebruik van ons verslag

Dit verslag werd enkel opgesteld uit hoofde van artikel **[voor een bv: 5:102 / 5:120 & 121 / 5:122 / 5:130 / 5:131 WVV] [voor een cv: 6:87 WVV] [voor een nv: 7:155 / 7:178 & 179 / 7:180 / 7:191 CSA]** in het kader van **[vermelding van de transactie]** [voorgesteld aan de aandeelhouders] en het mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

[Plaats], [Datum]

Bedrijfsrevisorenkantoor XYZ

[Commissaris]

Vertegenwoordigd door

Naam

Bedrijfsrevisor